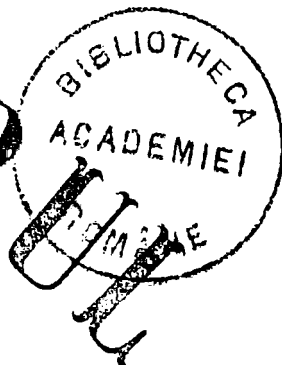

240

LITERATORUL

— **Duminecă, 21 Decembre 1880** —

Abonamentul: pe trei luni 5 lei, pe șase luni 10 lei.— Anunțurile: pe pagina 15 și 16 linia 50
 Scrisorile nefrancate se refuză. Administrația Strada Franklin 5 Episcopi

SUMARUL: Risul Doamnei, de G. Sion.—Către Cititori.—Dupe Miezul Noptei, de Al. A. Macedonski.—Fecioara de la Toro, de B. Florescu.—Două dureri, de Th. M. Stoenu.—Din Poeziile lui D. Petriș.—Veduva lui Padila, tr. de C. Dimitriadi.—De mic copil, de G. D. Georgean.—Nu! de G. Singurof.—Aquarelă, de Ion Ghica.—Azi noapte, de M. Dimitriadi.—Aquarelă, tr. de B. Florescu.—La Revedere! de Th. Dumbrăveanu.—Chansons Bassarabliennes, de B. Florescu.

Prîimim și publicăm cu plăcere următoarea poezie, pe care D. Sion ne face onoarea să ni-o trimită.

Risul Doamnei

In Olimp, la Curtea Vinerei, se zice,
 Era printre grații un copil isteț
 Care-amețea lumea c'un suris ferice,
 Fiind foarte vesel și foarte glumeț

Acel copil mândru purta mândru nume:
 Numele de Risul, fiind-că râdea.
 Zinele și zeii, făr' ale lui glume,
 Cupele plăcerii nu le puteau bea.

Cu el și Amorul se servea adese
 Când voia cū arcul, inimă a lovi;
 Căci stia să-i tinză tot săgeți alese,
 Fermecate-anume spre a nemeri.

Dar de-o dată Risul din Olimp dispare:
 Poterele, zeii, după el trimit...
 Vin la noi, îl află... să-l ia nu'st în stare,
 Căci de gura Doamnei el e cucerit!

G. Sion.

Către Cititori

D-nul Th. M. Stoenescu, care dimpreună cu d-nul Al. A. Macedonschi este fondatorul acestui ziar, s'a însărcinat cu partea administrativă a ziarului, pe lângă colaborațiunea sa, care a fost, credem, foarte apreciată de cititorii noștri.

Intru cât privește pe d-nul Bonifaciū Florescu, unul dintre colaboratorii noștri de până aci, noi nu avem să'î aducem laude, reputațiunea sa fiind deja bine stabilită; adăugăm numai că Literatorul își va face o plăcere și de aci înainte a publica dintre meritoasele sale scrieri, cât și dintre ale tuturilor câșii aū bine voit a oferi întreprinderii noastre concursul lor.

Ne-am crezut datorii a da aceste notițe, mai ales că, începând de la No. viitor, ziarul va primi o transformațiune menită a-î mări cadrul său. Astfel cu începere de 15 Ianuariū 1881, Literatorul va apărea în acelaș format, cu diferență că va fi compus din 64 pagine și va apărea la 15 ale fie-cărei luni. Prețul abonamentelor va fi de 5 fr. pe 3 luni, 10 fr. pe 6 luni și 20 fr. pe un an.

Această combinațiune s'a făcut, în urma înțelegerii luate cu câșii-va dintre principii literaturii noastre, care aū bine-voit a ne promite, nouă tinerilor, patronarea operei începute. Sperăm dar că cititorii noștri vor putea să vază în curând că figurează și numele acelor distinși bărbați în modestul cadru al ziarului nostru, pe lângă nume deja ilustrate în literatura noastră, ca acele ale d-lor V. Al. Urechia, Pantazi Ghica, Sion și alții, câșii aū bine-voit a semna în aceste pagini.

Adăugăm, ca notiță administrativă, că nimeni alt afară de d. Th. M. Stoenescu, nu va putea să libereze chitanțe, a încasa bani sau contracta, în numele ziarului, angajamente de ori-ce natură; dupe cum de asemenea nimeni nu a fost autorizat, întru cât privește partea intelectuală, a se da ca conducător al ei: ca toți oamenii de litere am format și noi o republică în care nu aū fost nici caporali nici ofițeri, ci numai luptători.

Prevenim în fine pe toți cititorii noștri, că cu începere de la acest număr s'a luat măsura administrativă de a se schimba culoarea chitanțelor de incasări, care până aci a fost roșie, cât și de a se declara nule acțiunile, care nu vor purta, cu începere de la această dată, un sigiliū conținând exergua „Lupta pentru Lumină” împrejurul titlului revistei noastre.

Rugăm dar a nu se primi ca valabile de cât chitanțe împriimate pe hârtie albă, stampilate cu sigiliul menționat.

După Miezul Noptii

Un vis e viața : o știu, — s'a zis ;
 Ca mâine, moartea o să ne culce ;
 Dar încăl viața, de e un vis,
 Să facem visul orî-cât de dulce !
 Aidem ! E noapte, și două sună !
 Amor, petreceri, veniți, c'aci
 Femei și tineri cu toți s'adună :
 Cloc-cloc, pahare, — baze, cip-ci !

Fantastic luna urcă pe cer...
 Parfum de roze plutește 'n aer...
 In orî-ce frunză e un mister...
 In orî-ce pepturi patimi să incai'er' !
 Vărsați Cotnarul și Drăgășanul...
 In sănătatea celor de-aci !
Trăiască-amorul ! — Trăiască banul !
 Cloc-cloc, pahare, — buze, cip-ci !

Uitând nevoie, grijă ș'orî-ce,
 Hai să ne ridem cu toți de soarte...
 De ris sunt multe... de plâns nu è
 Nicî pentru viață, nicî pentru moarte !
 De țineți însă tocmai a plânger :
 Sticla să stoarcă lacrimi-aci !
 Vesel, rubinu 'n ea să răsfrînge :
 Cloc-cloc, pahare, — buze, cip-ci !

Moartea, chiar Moartea, dacă 'ntr'u zi,
 Ar vrea de grabă să ne cuscască,
 Fără 'ndoială, spre-a ne trezi
 C'ar fi silită să îngăduiască !
 Ei ! Și atunci... totul se poate...
 Am irbăta-o poate aci...
 Decî pentru-a 'i pune bețe în roate :
 Cloc-cloc, pahare, — buze, cip-ci !

Al. A. Macedonski.

FECIOARA DE LA TORO

Razele soarelui alunecău pieziș pe frumosul lac de la Toro și întunecoasa pădure abea erea mișcată de un ușor murmur; toate păreau prada întristării ca frumoasa fecioară care amar suspina cu adierea vântului, și plângea cu valurile. „Sânți fericiți care din locașul binecuvântărilor tot bine-voiți a mai privi pe pământ; Maică a Domnului, tu care ascuți chemarea nenorocitului, impliniți-mi ruga ce în chinul meu înalț spre voi: înapoeți-mi pe al meu Henry, sau să poată să moara Eleonor!”

Sgomoturile bătălii sunt slabe și depărtate; cu adierea vântului se înalță, recad cu adierea vântului, până când strigătele, gemelele, tumultul grozav al lumei și strigătele sălbaticice ale urmăririi, ajung din nou cu un val al vântului. Fără răsufare, fecioara de la Toro privește cu băgare de seamă spre câmpia păduroasă în care se petrece această scenă îngrozitoare; vede un răsboinic apropiindu-se încet; sângele ce perde cu viața însemnează urma pașilor săi greoi; coiful îi e zdrobit și suferința e înscrisă pe obrazii lui.

„Fugi, o fecioară de la Toro, căci armatele noastre sunt fugărite! Fugi, fecioară de la Toro, căci a căzut protectorul tău! E înghiețat deja de moarte, voinicul tău Henry e culcat pe bălării, și inamicul se apropie în grabă prin păduri.” Abea putu el se bălbăe aceste știri dureroase; abea putu ea să le auză, împietrită de desperare; și când soarele se afundă în apele dulci ale lacului de Toro, el se stinse de tot și pentru ténérul voinic, și pentru fecioara cea frumoasă.

B. Iladă de Walter Scott, tr. de B. Florescu.

DOUĂ DURERİ

Dramă într'un act, în versuri

(Urmare și fine)

Renée

Al dreptate scumpă Doamnă!... Aș-a dar, aceasta-î tot?

Berta

Iată!... Măna Dumitale!

Renée

Aș voi-o, dar nu pot! —

Nu! — Căci nu ți-am spus nimica, și voesc să pot a'ți spune
 Totul... și pedepsei mele un sfârșit s'ajung a'ți pune.
 Tot ce-aș fi ascuns rivalei crude, ce m'ar fi 'nfruntat,
 Dumitale, îți voi spune, căci viața 'm'ai scăpat; —
 Pocăința 'mi-ai făcut-o dulce, recunoscătoare. —
 Precum smulgi din rană fierul, prin a sângelui vălvoare,
 Cu pericolul de-a pierde viața celui suferind,
 Tot astfel și eu voi face: din puterea mea lovind
 Intr'o inimă, ce nu mai poate fi trebuitoare,

(Arătându'și inima)

Eu voi depărta secretul dintr'această închisoare!...
 — Aide sufiete, e timpul... eși din letargia ta! —
 — M'a iubit destul pe mine; dar mai mult pe Dumneata;
 Dumneata erași speranța-î... erași dulcea lui visare,
 Erași tot d'auna 'n minte-î, chiar prin trista-mi sărutare;
 Căci ai fost în tot d'auna pentru dânsul un regret,
 Pentru mine o tortură! Și amoru-ți, cât de 'ncet...
 Tot creștea în peptu-î tînăr. — Surenirea Dumitale,
 Neplăcută pentru mine, inima-î umplea de jale. —
 Vai, și numai de pietate suporta amorul meu!
 Peste inima-î plăpândă nu am fost stăpână eu;
 Dar simțiam în tot d'auna, cum la fie ce visare
 Se măria durerea 'ntrânsul!... Iată cauza pentru care
 Poate a murit...

Berta

Ce'mi pasă de aceea ce iubca;

Dac'a fost vr'un crin sau roză, diamant sau pirozea...
 A murit și iată totul... nici mai plânge, nici suspină...
 A golit și făr'să simță a durerei cupă plină...
 Chinul meu și-al Dumitale e teribil dar e sfânt!...
 Să păstrăm dar dureroasa amintire d'un mormânt;
 Să păstrăm și mângăerea c'am fost dulcea-iluziune
 Unor vane ideale, ce doria să'l incunune. —
 A! Poetul... scumpă soră, în viață exilat,
 Caută să'și păstreze setea d'un amor nesăturat! —
 E martir... dar asta-î place... Dintr'o singură plăcere,
 El se 'nalță, se coboară și se-aruncă în durere...
 Lui destinul se supune, plană peste infinit,
 Și îndată ce atinge visul ce a prigonit, —

Fie versuri săi femeie, — el se stinge și dispare
 Ca și fluturele, toamna, în fantastica schimbare.
 — Suferă poetul... moare !.. Noî, suntem acele harpe
 Peste care slaba-î mînuă se 'ncleștează ca un șarpe,
 Și tot noi îi plîngem urma, când în coardele de aur
 Suvenirea-î se oprește ! —

Renéo

Estî un prețios tezaur ! —

A ! Îî mulțumesc din suflet... N'at o inimă 'mpetrită.
 Poî pleca acum d'aicea mai puțin nefericită ;
 Și cu dulcea mîngăere, căci știî bine c'a păstrat
 Suvenirea Dumitale, dupe cum atheul poartă
 Suvenirea rugăciunei, chiar când e bătut de soartă
 Ca s'își lepede credința ș'a nega pe Dumnezeuî.
 Pentru mine... datoria mă indeamnă să uit. — Eî
 Voiî fi mult mai fericită : voiî muri de suferință. —
 — A fi vecnic rușinată ! Tot d'auna 'n umilință !
 Trebuî-va pân' la moarte suvenirea-î să 'ndulcesc,
 Și roșeala de pe frunte tot d'auna s'o gonesc ; —
 Ș'îmblînzindu-mî disperarea și cumplita mea durere,
 Să m'ascund sub umbra nopței spre a plînge în tăcere. —
 — Și acum... adio... Doamnă ! — Sunt sdrobotită !.. Socotesc
 Că e cea din urmă oară când de dînsul mai vorbesc !
 — Veî pleca !.. Ș'in reverie, cugetarea-î ostenită,
 Va lua, pe nesimțite, calea sa obicînită.
 Veî ruga adesea cerul pentru el, și poate chiar
 Pentru-aceea, care 'î dete un destiu atît de amar ;
 Dar... pe care ai ertat'o, ca pe-o soră de iubire.
 — Enc'o vorbă, înainte de fatala despărțire !
 Inainte de-a ajunge l'al destinului blestem,
 Și de-am face datoria, aș voi să ne vedem
 Doamnă, și apoi voiî merge unde trista mea viață
 Mă așteaptă să 'mî prefacă inima în sloiî de gheață,
 Voiî căta să uit in fine dacă fuse bun sau rău !..
 — Vreatî să te mai vîd... răspunde !..

Berta

Măine, la mormîntul sîu !

FINE

Th. M. Stoenescu.

Din poeziile lui D. Petrino.

I.

Maică dragă, azi în lume
Eu sunt mândru de-al meu nume,
Căci Moldova îmi dă pâine
Ș'a mea muncă mă susține.

În Moldova este o floare
Ce la luptă-mi dă putere,
Și cu brațe lucrătoare
Eu înfrunt a mea durere.

Când respir a ei suflare
Eu la tine-atunci gândesc,
Pentru viața-mi cu 'nfocare
Zi și noapte 'ți mulțumesc.

Ea mă 'nspiră, — ea-mi dă sborul,
Ea mă face să trăesc :
Datoria cu amorul
În Moldova se 'nfrățesc.
Și'n Moldova cu credință
Un glas tainic mie-mi spune :
„Maicei drept recunoștință
„La picioare îi depune
„Glasul sufletului tău,
„Și se 'ncrede 'n Dumnezeu !“

II.

Ștefan eroul, Ștefan cel mare
În noi trăește și va trăi
Până când codrul freamăt mai are
Până când soare pe cer va fi !

Valea albă de-oseminte
Să'i sdrobească a voit ;
Însă Ștefan pe morminte
Tronul falnic l'a zidit.

Și pîntre secolii astăzi ne spune
Glasul său mândru, triumfător :
„De vreți să aibă țara cunună,
„Să vă dați viața pentru popor !“

VĚDUVA LUĪ PADILLA

Tragedie spaniolă de *Martinez de la Rosa*, tr. de *C. Dimitriadu*.

ACTUL II-ea

SCENA I

Laso, Lopez, Avalos

Lopez. Susțineți-mă, amicii mei; copriți de afecțiunii așa de diferite, abia pot mișca slabele-mi picioare.... Mi s'au amintit despre fiul ce am pierdut, tristul aspect ce Toledo arată ochilor mei, ororile, ruina și starea ei de orfană, mă rețin la fie-ce pas. — Cu ochii în lacrimi, unul 'mi anunță moartea unui frate, altul a unui tată sau a fiilor iubiți, sacrificii în atâtea lupte sângeroase.

Avalos. Dar fericiți, căci au murit pentru Patrie! Liberi au trăit, liberi și-au dat ființa.

Lopez. Fericiți!... Da, căci ei n'au văzut pe fiii lor perind pe trunchi, cu infamie, precum am văzut p'al meu, eu, tată nefericit.

Avalos. Dar n'au văzut nici patria învinsă, nici servitutea mișelească, nici trufia semețului apăsător.

Lopez. Hernando, Hernando, încă nu ți e satisfăcută răsunarea, după atâtea pustiiri, după atâtea victime?

Avalos. Răsunarea mea, da, dar nu și patria.

SCENA II

Laso, Lopez, Avalos, Vēduva, Fiul ei, Mendoza

Vēduva. Seniore!

Lopez. Fiica mea!.. Inima-mi turburată palpită pronunțând un așa de dulce nume... Fiica mea! Inbitul meu nepot!.. Obiecte neprețuite ale nefericitului Padilla! Veniți să vă strâng de o mie de ori la peptul meu. Dar ce vedeți? Nu vreți să mă îmbrățișezi? 'Mi desprețuești afecțiunea?

Vēduva. Rețineră mea nu trebuie să te supere; deprinsă a suferi câte am suferit, aproape nesimțitoare în urma atâtor nefericiri, am pierdut cu totul orice simțământ duios. Nemișcată, rece, fără a-mi putea alina durerile prin lacrimi, plângerii sau suspine, ca o statuă am ascultat scirea despre ființa nefericit al soțului meu. De atunci inima-mi împietrită, accesibilă numai furorului, a alungat orice afecțiune care mi-ar fi putut îndulci amară-mi durere, amicitia, iubirea, sânta compătimire și chiar frăgețimea de mamă... Copil adorat, dacă nu vezi nici odată surisul pe fața mea, culpa, culpa este numai a acestor mișei care au ucis pe tatăl tău. Nelegiuiri mi-au smuls chiar duiosia de mamă!

Lopez. Ea 'ți va fi iară înapoiată, fiica mea... A sosit momentul să-ți îneci pasiunile, și să ascuți de rațiune. — Uniți la o laltă și uitând nefericirile trecute, ne vom bucura în pace...

Vēduva. Ce zici? Inamicul renunță dar la întreprinderea sa?

Lopez. Vrește pacea pe când ar putea lesne să ne sfarme.

Vēduva. Desprețuesc a lui pace.

Lopez. Iar fi foarte lesne să-și răsbune într'un mod spăimântător.

Vēduva. Să-și răsbune. Și ce speră el?

Lopez. Speră să înlăture soarta cea rea de la acest popor nefericit. — Sunt atâtea

familii orfane... zidurile cad în ruină; copii cei mai valoroși au murit.... Trisții, obosiți a-bea mai împumn ale lor arme, și înconjurătorii stau gata să le dea asalt. O Doamne al bună-tății! Înălătură atâtea rele de la a mea patrie!... Lazo, amicilor, lăsați-mă puțin, lăsați pe un tată nefericit să plângă față numai cu copiii săi.

SCENA III.

Lopez, Veduva și fiul său.

Lopez. Liberî acum de ori-ce martori, voi fi și mai sincer cu tine; ascultă-mă cu liniște, ascultă-mă, fika mea..., și să nu perdem momente prețioase în imputări reciproce și deșerte. — Dacă am urmat oștile regale din amăgire sau din prudentă, cestiunea, succesul a decis'o și este de prisos a căuta dacă cauza voastră a fost dreaptă, de vreme ce soarta a condamnat'o acum. La început poate că, deși neîntemeiat, era de ertat avântul vostru. Dar doi ani de luptă, de incendiuri, de exterminare sunt de ajuns pentru a desamăgi pe ori-cine. A lupta fără speranță, a se ruina fără a scăpa patria, a rezista cu cutezanță decretelor providențialî, numai e voinicie, ci nebunie.

Veduva. Am jurat să fim liberi, săi să murim, ș'a priimit jurământul nostru însu'și cerul care a dat tiranilor noștri un triumf nedrept: să ne vadă dar liberi săi morți.

Lopez. Opreștete; nu înfrunța, imprudento, cerul cu vorbele tale. Iritat de atâtea sânge vărsat, el nu cere de cât pacea, care nu trebuia să lipsească dintre copiii aceleia-și mame.

Veduva. Nu sunt copiii aceleiași mame cei care au împovărat'o cu lanțuri. Nu, numele ce li se cuvine e acel de inamicî plinî de crușime. Să fie Castillani, și să dorească sclavia!.. Nu, nu, ei nu sunt Castillani.

Lopez. Când patria este pustiiă, când i s'a scurs sângele până la cea din urmă picătură, când după opt secole, abia respirăm de infamul jug al musulmanilor, atunci, mai furios luptându-ne între noi, să sfășiem oare prin ferul ucigător sinul suferind al mamei noastre?... Fie-ți milă de a sa durere, și nu chiar noi, copiii săi, să reînnoim rana sa mortală. Fie-ți milă, căci a costat'o mult sânge, multe suferințe, până să scuture jugul strein.

Veduva. Și va suferi oare p'al propriilor săi fii? Dăci că opt secole s'au luptat părinții noștri ca să libereze patria, ș'o vor lăsa-o oare acum nedemniî lor nepoți în voea tiranilor?

Lopez. Nu fii neliniștită din cauza deșertei preocupări că vei vedea murind libertatea iubită. Dar chiar dacă ar fi ajuns tristul ei fînit, 'l va înălțura oare Toledo prin a sa ruină? Făși inimă, fii prudentă. Combătînd autoritatea Cesarelui victorios, provocînd, ca niște smintiți, a sa mânie, vă apărați rău cauza. Patria a cădut învinsă, și a ei libertate săi înălțuire numai de la Carol depinde acuma. Dacă descindeți din liberi Castillani, cântați în ertarea monarhului cea ce nu veți afla luptînd. Prin supunere, prin ruga, poate cine știe?....

Veduva. Continuu; dar să nu centeze buzele tale să profere niște false promisiuni: bine faci; înțelegi în fine că nu ți-e permis să desmiști onoarea castilană, nici să-ți dai atâtea trudă spre a ne înfrunța cu prefăcute mîngăieri. Cunoaștem în deajuns clemența învingătorului și ce pot prin lacrimile lor căpăta de la regi națiunile care cerșesc drepturile lor immormentate. Tocmai pentru a nu avea a ne căi de o deșcartă plîngere, de strigăte nefolositoare, tocmai pentru a apăra legile noastre murinde, împumnăm aceste sărmane arme. Bărbăția, da, numai bărbăția este adevăratul scut împotriva silei.

Lopez. Dar Carol n'a ascultat oare cu afabilitate, cu umanitate, strigătele amenin-

țările nobilele Castille, încrezându-se în vechia ei lealitate? Nu s'a vădut oare într'una provocat prin miș de înfruntări, prin moartea inocenților cetățeni, prin neliniștea și turburarea regatului? Dacă ar fi recurs la forță, oare s'ar mai fi putut acum înarma cu atâta imprudență popoarele rebele?..

Văduva. O națiune întreagă nu e nici căud rebelă.

Lopez. A fost Spania.

Văduva. Nu, ci tiraniul ei.

Lopez. Spania a jurat supunere lui Carol.

Văduva. Dar el nu-l a jurat nimic?

Lopez, (după o mică pauză). Bland, ténér, lipsit de prevedere și de experiență, condus de consilierii perfidi... toate astea-nn sunt oare atâtea disculpări..

Văduva. Avem nevoie de dreptate.

Lopez. O vei afla. — Compătimitor, el va nita culpele poporului său iubit; va fi iar al vostru. Ornat acum cu coroana imperială a Germaniei, va asculta cererile, durerile popoarelor sale, ca un bun părinte, și ertarea, buna voință, mila sa...

Văduva. Avem nevoie de drepturile noastre, nu de mila lui.

Lopez. V'a păzi cu sântenie legile..

Văduva. Cum te'nșeli! Castilia supusă adora eu umilitate decretul lui Carol, iar el, răzâmat pe puterea sea, înfrunta legile, am resistat ne-am luptat, am fost învins, și va fi acum mai just? Un despot când învinge nu iartă înfruntarea! O spun prin spăimântătorul lor supliciu Padilla, Pimentel, Maldonado, Brava ș'atâtea ilustre victime.

Lopez. Nu-ți face o plăcere de a-mi deștepta durerile, reamintindu-mi pe fiul meu. Fatala lui soartă este adenc săpată în inima mea. Dar, de vreme ce nu mai e, să fim demni de memoria lui, și să ne preocupăm de acest copil. Trebuie să conservăm în el nobila și glorioasa ginte a lui Padilla. El este imagina iubitului său tată. El să fie unica noastră consolațiune. — Dacă nefericita Toledă caută în deșert a sa scăpare, dacă strig și plâng atâți nenorociți care simt acum apropierea și chiar fiorii morții celei crude, dacă fie viața și-este o sarcină... aspra ta inimă, lipsită de duioșie, să fie cel puțin îmblandită de acest orfan inocent. Trist, cu ochii țintă în ai tăi, strângându-ți mâna în mâinșorele sale, nefericitul pare că se roagă să-l aperi viața. Și cine-l va păzi, cine va putea fi scutul ei, în perturbațiunea, în incendiul, în ruina Toledăi. În confusa eroare, când vor cădea la o l'altă învins și învingător, când, coprinđend toate, flacărele vor mistui miș de victime, vei voi să-l scapi atunci, dar în deșert. Căđut sub dărămătură, vei auđi s'aba lui voce chemându-te să-ți curmi de milă viața mai repede... și cele din urmă ale lui accente vor resuna la auđul tău în veci spăimântătoare. Asupra mumiș 'și va răsuna natura, torturându-și inima acum impletită. Nefericită mamă!... nu sacrifică trufiș tale datorii așa de sacre: scapă pe acest nefericit copil, scapă-l sau tremură.

Văduva. La ce să-ți mai aperi viața? Pentru ca s'o obție de la compătimirea călăilor nefericitului său tată? Pentru ca să moștenească infamia cu care ei au pătat a lui memorie? Pentru ca dimpreună cu mumiș-sa, mizerabil, poscris, să cerșeaecă un azil prin țări străine? Deși, chiar așa fiind, ar fi mai puțin nefericit de cât dacă l'ar sili neomenoșii să calcă pe acest trist pământ, pătat cu sângele părintelui său. Cât va suferi atunci! cât va fi de abătut, când va auđi numele său pronunțat cu rușine. Poate c'adesea va auđi pe lângă dănsul, sërmanul nevinovat, vocea unor Castilani nedemni, đicend: „Iată fiul trădătorului Padilla!“ Trădător! Mint mișei care cauzară moartea sa nedreaptă... Mint călăiș săi... mint ucigașii săi.

Lopez. De ce această aprindere! liniștește-te, impacă oarba-ți reamintire.

Văduva. Să numească el trădător pe cel mai valoros cavaler al Castilei...

Lopez. E culpa soartei nedrepte și schimbătoare. Invingător, ar fi fost proclamat eroiu; învins îl numesc trădător.

Văduva. Trădător, soțul meu!.. Soț iubit, o jur pe sângele tău vărsat în câmpiile funeste de la Villanar, o jur pe viața ta stinsă print'un crud supliciu! fiule,... să murim căci ne-a arătat tatăl tău calea ce trebuie să străbatem, a însemnat-o cu însu-și sângele său. Fără viață mai bine de cât să dai ochii cu neumanii săi calâi!

Lopez. Vrei să ucizi pe fiu, spre a răsbuna pe tată?

Văduva. Da, el să fie răsbunat, și cu cea mai mare bucurie vom primi moartea.

Lopez. Femea crudă... Tu, numai tu, prin oarba ta truție, ai aruncat pe eșafod pe fiul meu, și tot din truție, din setea-ți de răsbunare, condamni la moarte pe nepotul meu iubit. — Tremură, căci cerul cel sânt nu va lăsa nepedepsită cruțimea ta barbară, tremură căci cel a tot putinte n'a fost nici odată surd la strigătele unui tată nefericit... și eu îți cer răsbunare în contra ta.

SCENA IV.

Văduva, Lopez, Mendoza.

Mendoza. Membrii Juntei convocați aci, sosesc și poporul întreg, coprins de o ucigătoare neliniște, mișcat de diferite pasiuni, așteaptă, grămădit la porțile palatului, ce se va hotărâ despre soarta sa. Unii cer pacea, alții strig: răsbolii! răsbolii! Nu-ți de cât strigăte, confusie, plânsuri de mueri și de copii; plebea aprinsă amenință. — Arătați-vă; poate că se va liniști. Veniți repede. Toleda va respecta pe soția și pe nefericitul părinte al lui Padilla, și va asculta mai liniștită anunțul soartei la care e menită. Veniți! veniți!

Lopez. Să alergăm, fiica mea, spre ați liniști, și cugetă că poate atârna a ta soarta de cea ce vei dice.

Văduva. Eu nu știu să mă plec.

Lopez. Și cu toate astea, trebuie.

Finele actului a III-lea.

De mic Copil...

O! De mic copil mă 'nscrise suferința 'n a sa carte:
Ea de mic, mă urmărește pas cu pas, în orî ce parte...
În zadar mă lupt într'una contra ei.— E greu s'o înving!—
Ca două nori, cari pe ceruri, se ciocnesc și se resping,
Și din cutele lor răgîre varsă fulgere 'n mîniă,
Ast-fel, eu, mă lupt cu soarta, și 'ntr'a vîetii vijeliă
Cad întocmai ca o frunză vestejită, la pămînt:
Vai și omul e o frunză și ca frunza zboară 'n vînt!

G. D. Giorgianu

NU!

Așii vrea în disperarea
Ce arde fruntea mea
Să părăsesc o viață
Ce este-atât de grea!

De cât în suferință,
Pribeag, pe-acest pământ,
Mai bine, mort și rece
În recele mormânt!

Așii vrea... dar de o dată
Revăd pe maica mea,
Ea plânge și m'așteaptă...
Nu; viața nu e grea!

Revăd trei surioare
Ce 'mă poartă al meu dor,
Revăd și pe-al meu tată...
Nu; — nu mai voi să mor!

G. Singuroff
1880 Sept.

Aquarela.

I.

Bătrânețea lui Câmpineanu.

Oare nu este o frumoasă aquarelă fuitul frumosului
studiu al d-lui Ion Ghica despre Câmpineanu?

Văzut'ați un bătrân gârbovit înaintat de ani, care d'abia 'și ducea picioarele până în grădina Cismigiului, unde rămânea ore întregi pe o laviță, cu capul plecat spre pept? Acelor cari-l vorbeau, le răspundea cu rîs sau cu plîns, după cum subiectul vorbeii îl aducea suvenirul vesele sau triste, ale vieții sale; trecătorii se descopereau cu respect 'naintea lui, iar bătrânii se opreau și-l arătau copiilor.

Acela era Câmpineanu, marele patriot, o umbră care trecea ca o protestare vie în contra nedreptății, a persecuțiunilor și a apăsărilor.

Ion Ghica.

Ađi noapte...

La D-ra A...

Azi noapte, singur m'am culcat
 In patul meu cel inghetat :
 La tine mă gândeam, și 'n piept
 Mă ținea dorul tēu deștept,
 Și altul, plin de-a ta ființă,
 Pe buze,— îți jura credință !

Dar ce folos, tu nu erai,...
 Măhnit, eu singur mă culcai,
 Dar peste nópte am visat,
 Că tu, a mea iubită
 Erai culcată'n al meu pat :
 Ce noapte fericită !...

Te sērutam cu infocare
 In cât de gelozie luna,
 Pēru atunci printr'o schimbare
 Mai searbădă ca tot d'auna !
 Și pe momente imi vorbeai
 De ceru 'n care rătăceai
 Cu sufletu 'n privire :
 La inceput nu te-am crezut
 Dar tu, cu o zimbire,
 C'un gest, îndată m'ai făcut
 Dintr'un semeț și rece-Atheu
 Sē cred in cer și 'n Dumnezeu !

Și când eram mai fericit,
 Și când momentul a sosit
 Ca să serbăm amorul
 Din somn pe loc am tresērit...
 Imi dispăruse dorul !!...

Mircea Dimitriadi

1880, Octombrie 2

Aquarelă.

Un tablou de Rubens.

O tânăra femeie pe pragul unei uși; în fundul camerei se zărește focul aprins, cina pregătită, copil dormind, toată liniștea unei vieți pașnice și contemplative, într'un colț de tablou! Și în primul plan, acel călăreț, suflând încă, dar ținându-se țeapăn pe șea; a făcut douăzeci de leghe; mai are treizeci de făcut, un pahar de rachiu și adio. Colo noaptea e adâncă, timpul amenințător, pădurea primejdioasă: femea plină de bunătate 'l urmărește cu ochii un minut, apoi, reîntorcându-se la focul său, lasă să cază această sublimă milă a sêracului: Să'l păzească D-zeu.

Alfred de Musset : Fantasio (1, 2.) tr. de
B. Florescu.

La revedere!.... La revedere!....

Timp, ce treci sburând cu anii fericirilor pierdute!..
Timp, ce nu respecti țerina din mormintele tăcute!..

Timp, ce ștergi tot pe pământ!

Te opresce!... Pleacă-ți capul umilit!.... Tu n'ai putere,
Ca să ștergi și suvenirca, care-o am spre mângâere...

— Cadențatul ei cuvânt:

La revedere!.... La revedere!....

T. Dumbrăveanu

Octobre 1880

CHANSONS BESSARABIENNES (1).

II.

Je ne te prendrai pas pour femme,
Car tu n'es pas de sang roumain :
D'aucune Russe, sur mon âme,
Je ne puis demander la main.
Je prendrai bien une compagne,

Mais ce sera sur l'autre bord ;
Je la prendrai dans la campagne
Du doux pays que j'aime fort.
Passons le Pruth, allons trouver
Quelque Moldave, aimante, hautaine,
Quelque Valaque au doux parler
Et dont l'âme soit bien roumaine.

III.

Nous sommes deux chez notre mère,
Ma soeur et moi, tous deux jumeaux :
De tous deux, ah ! qu'elle est fière !
Qui peut montrer enfants si beaux ?

De mon nom j'emplirai le monde,
Pour ma soeur doit battre tout coeur,
Et dans sa misère profonde
Maman rêve notre bonheur.

Elle s'en va par le village
Peiner, oubliant son foyer,
Voulant, hélas ! quand viendra l'âge
A l'école nous envoyer.

Point ne veux parler Moscovite :
Oh ! que plutôt vienne la mort !
D'être du Tzar le satellite
Je repousse le triste sort !

Avant longtemps, je vous le jure,
Moscovite ne parlerai.
J'emprunterai leur langue impure
Oui, quand ma langue j'oublierai.

Quand dans la cour, par un prodige,
Le blé pourra tout seul pousser,
Et que l'épi, ployant sa tige,
Notre toit pourra dépasser ;

Quand je verrai, risible fable,
Dans la maison croître le blé,
Et que, dépassant notre table,
L'épi verra tout droit dressé.

B. Florescu.

(1) Din momentul ce am dat imitațiunea ce am făcut dintr'un cântec basarabean, dată și traducerea a două alte cântece.

AVIS

Cu organizarea din nou a Administrațiunii, avem a regula vechele conturi. Rugăm dar pe toți d-nii abonați din capitală și din provincie a ne trimite costul abonamentului, pentru care ne-au făcut să așteptăm până acum. In contra d-ilor abonați din provincie cari au bine-voit a se înscrie pe listele noastre, avem a ne plânge mai mult, căci mai toți nu au avut amabilitatea a ne plăti. Fie care, trebuie să știe cu câtă greutate și câte sacrificii poate apărea o asemenea revistă la noi, unde literatura a fost și este neîncurajată. Găsim fără cale ca numeleacelor d-ni abonați care nu și plătesc datoria, să fie expuse citirei publice. Aceasta ar fi un fapt nedem și rugăm cu multă stăruință pe datornicii noștri să nu ne silească la aceasta.

Administrația.

Librăria IG. HAIMANN

București, Calea Victoriei No. 74.

A eșit de sub tipar și se află de vânzare la toate librăriile :

CALENDARUL LUMEI ELEGANTE
Pe Anul 1881.

Anul al 2-lea, format mic de buzunar, tipărit cu mare îngrijire pe hârtie suprafină. **Prețul 40 bani.**

S'a tipărit un mic număr de exemplare, **Edițiune de Lux**, într'un splendid cartonagiū lucrat în culori. **Prețul 75 bani.**

CEL MAI VECHIU CALENDAR ROMAN
AMICUL POPORULUI.

Calendar pe Anul 1881.

Compus de **Visarion Roman**, Anul al 21-lea, frumos volum în 8°. cu ilustrațiuni. **Prețul 1 leū și 50 bani.**

„Aurora.” Calendar ilustrat pe anul 1881. — Se află de vânzare la Librăria editoare *Aurora* Calea Victoriei 74, cum și la toate librăriile din Capitală și din țară.
Ediția ordinară 2 lei. Ediția de lux 2 lei și 50 bani.

Typografia Theodor Michaiescu, Strada Teatrului No. 8.

